

عنوان مقاله:

مطالعه تطبیقی شعر غالب دهلوی و اقبال لاهوری

محل انتشار:

پژوهشنامه نقد ادبی و بلاغت، دوره 8، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

شکیله رفیق جام - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران

مصطفی موسوی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

غالب دهلوی و اقبال لاهوری دو شاعر برجسته شبه قاره هند در قرن های نوزده و بیست میلادی هستند که دغدغه های اجتماعی و سیاسی جامعه زمان خویش را در آثار خود منعکس کرده اند. آنان در دو زبان فارسی و اردو قاعده و طرحی نو درانداخته اند و به عنوان الگویی برای مسلمانان شبه قاره هند و پاکستان مطرح شده اند. هر دو از خرافات و رسوم فرسوده گریزان بودند و علیه آن اعتراض نمودند. می توان گفت سرچشمه های فکری و ادبی دو شاعر تقریباً مشترک است. از مضامین مشترک شعر این دو شاعر عارف مسلک می توان به عشق، اخلاص در عبادت، وحدت وجود، کرامت انسانی و فلسفه حکمت «لا و الا» اشاره کرد. فلسفه خودی، فلسفه عشق و عقل، فلسفه شعر و عرفان نیز از مهم ترین مفاهیم اختلافی شاعران نامبرده به شمار می آید. در نظام فکری اقبال، مفاهیمی همچون مردم، خدا و عشق به شکل برجسته ای تجلی یافته است، اما نظام فکری غالب بیشتر مبتنی بر عقل و منطق بوده است و از نمادهای عینی و محسوس بیشتر بهره گرفته است. در این مقاله کوشیده ایم با بررسی آثار غالب و اقبال، زمینه های مشترک و متفاوت شعر این دو شاعر و علل آن را تبیین نماییم و با روشی توصیفی تحلیلی به مطالعه تطبیقی اشعار این دو شاعر پرداخته، رویکرد فلسفی و عرفانی آن دو را تجزیه و تحلیل کنیم.

کلمات کلیدی:

غالب، اقبال، شعر، فلسفه، عرفان، مقایسه تطبیقی، اشتراکات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1212070>

